

Notat

22. oktober 2020
Side 1 af 8

Til	Aarhus Byråd
Til	Orientering

Besvarelse af 10 dages forespørgsel fra Venstre vedrørende indsats mod negativ social kontrol

Byrådspolitikker Almaz Mengesha, Venstre, har fremsendt en supplerende 10 dages forespørgsel til besvarelse ved Sociale Forhold og Beskæftigelse (MSB) vedrørende indsats mod negativ social kontrol. Nedenstående besvares de stillede spørgsmål.

- 1. Af besvarelsen fremgår ikke hvilke konkrete indsatser kommunen tilbyder, men alene beskrivelse aftalens indhold. Der anmodes derfor om en oversigt over de konkrete initiativer TÆK tilbyder.**

Svar:

Team for Æresrelaterede Konflikter (TÆK) tilbyder en koordineret og målrettet indsats tilpasset den enkelte sag. Alt efter sagens karakter og behov kan der igangsættes en eller flere af følgende indsatser:

Råd og vejledning

Der tilbydes råd og vejledning til borgere, pårørende og fagpersoner. Råd og vejledning kan tilbydes anonymt. Dette kan både ske ved telefonisk henvendelse og rådgivningssamtaler. I samtalerne konkretiseres hvilke muligheder, der er for at få hjælp og støtte i forbindelse med at forlade et undertrykkende miljø.

Derudover tilbydes rådgivning til den tætte familie og/eller netværk.

Det er muligt for fagpersoner at søge råd og vejledning i forhold til enkelt-sager og på den måde kvalificere deres arbejde med borgere, der er udsat for negativ social kontrol.

Råd og vejledning vil ofte være den første indgang til exit-programmet og kan have form af motiverende samtaler.

Risikovurdering

Ved alle henvendelser foretages en indledende screening for at vurdere risikoniveauet. Oprettes sagen i indsatsen, foretages der en dyberegående risikovurdering. Risikovurderingen skal bidrage til at få et systematisk overblik over borgerens situation. Her afdækkes den æresrelaterede konflikt, netværket og udøverne. Efterfølgende vurderes omfanget af

SOCIALE FORHOLD OG BESKÆFTIGELSE

Fagligt sekretariat
Aarhus Kommune

Ledelse- og Politisk betjening
Jægergården, Værkmestergade
15 B
8000 Aarhus C

Direkte e-mail:
sigre@aarhus.dk

Sag: 20/094771-2
Sagsbehandler:
SR

22. oktober 2020

Side 2 af 8

risikoen, og der findes handlemuligheder og indsatser, der kan skabe sikkerhed for borgeren. Det skal vurderes, om det er muligt, og hvordan der kan skabes en relation til den konkrete borger uden at udsætte borgeren for yderligere risiko eller fare. Det skal vurderes, om der er et akut behov for at flytte personer eller dele af familien på krisecenter.

Borgerens situation og omgivelserne ændres og påvirkes konstant, hvilket også kan have indflydelse på risikovurderingerne. En risikovurdering er derfor dynamisk og revurderes løbene.

Risikovurderingen udarbejdes ud fra forskellige socialfaglige værktøjer.

Exit

På baggrund af risikovurderingen kan der være akut behov for, at borgeren eller familien bringes i sikkerhed. Det kan være på et safe-house, krisecenter eller lign. Dette kan ske i samarbejde med politiet og øvrige interne og eksterne samarbejdspartnere. Opholdet vil oftest have form af midlertidig karakter. Der er særligt behov for at være opmærksom på sikkerhedsrisici og sikkerhedsbrister i forbindelse med et exit af borgeren eller familien.

Der er også mulighed for exit af hele familien i sager, hvor det er udefrakommende faktorer, der presser et familiemedlem til at undertrykke eller kontrollere andre familiemedlemmer.

Bolig

Flere borgere, der ønsker at bryde med æresrelaterede konflikter i familien eller netværket, kan have behov for en ny permanent bolig. Dette kan være i Aarhus Kommune, men oftest vil der af sikkerhedsmæssige hensyn være behov for en bolig i en anden kommune.

Indsatsen kan understøtte denne overgang, hvad enten det er fra et opholdssted eller fra nuværende bolig.

Mentor

Det er muligt at få tilknyttet en mentor i indsatsen. Formålet er dels at skabe sammenhæng og overblik i et forløb, eksempelvis i forhold til samarbejde med de forskellige myndigheder, men også at være støttende og skabe tryghed for borgeren.

Omfanget af indsatsen afhænger af det konkrete behov hos den enkelte borger og vil altid blive tilrettelagt som en tidsbegrænset og fokuseret indsats med det formål for øje, at borgeren kan håndtere de udfordringer den æresrelaterede konflikt har medført. Grundlæggende er mentorens opgave at støtte op om den pågældendes inklusion i samfundet.

Det er vigtigt, at der i matchet mellem mentor og mentee er fokus på de kompetencer, som den enkelte mentor har i forhold til de udfordringer, som borgeren har.

Det kan være muligt at tilbyde mentor i en ny opholdskommune efter et exit fra Aarhus Kommune.

22. oktober 2020
Side 3 af 8

Psykologsamtaler

Personer, som optages i et exit-forløb, har mulighed for at få støtte i form af psykologtimer med henblik på, at bearbejde de oplevelser der har været og styrke det fremadrettede forløb.

- 2. Af besvarelsens pkt. 3 fremgår, at den opsøgende indsats er rettet mod egne medarbejdere, og ikke mod de borgere der måtte have brug for indsatsen. Har der været planlagt en systematisk undervisning af frontmedarbejdere og i bekræftende fald, ønskes oversigt over den undervisningsrunder der har fundet sted fordelt ud på de forskellige afdelinger. Ligeså ønskes besvaret om disse frontmedarbejderne i så fald også sikkerheds certificeret med henblik på at analysere, vurdere sikkerheden samt lave en handleplan på baggrund af sikkerhedsrisikoen?**

Svar:

TÆKs indsats er rettet mod borgere, der udsættes for æresrelaterede konflikter og/eller negativ social kontrol. Formålet er at understøtte, at alle borgere i Aarhus har mulighed for at træffe selvstændige beslutninger i alle forhold af deres liv, herunder: valg af venner, ægtefælle, seksualitet, trosretning, uddannelse og arbejde.

Med TÆK fik Aarhus Kommune en specialiseret indsats med viden om æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol. Alle frontmedarbejdere i Aarhus Kommune skal derfor ikke være eksperter i æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol, men relevante medarbejdere skal informeres om, hvad de skal være opmærksomme på – og de skal vide, at TÆK findes, og hvordan de kontakter dem. TÆK holder derfor løbende opmærksomhedsoplæg og samarbejds møder for/med frontmedarbejdere i Sociale Forhold og Beskæftigelse samt relevante samarbejdspartner, herunder kan nævnes Sundhedsplejen (MBU), Gadeplan (MBU), Bydelsmødre, boligsociale medarbejdere, undervisere på videregående uddannelser mm. Der er som nævnt i den tidligere 10-dages forespørgsel planlagt en re-promovering af indsatsen hen over vinteren 2020/2021.

Formålet med opmærksomhedsoplæggene og møderne er at udbrede kendskabet til indsatsen så bredt som muligt således, at borgere, der har behov for hjælp i forbindelse med æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol, vil blive mødt af forståelse og rette vejledning, hvad enten de er i kontakt med fx Jobcenteret, Familiecenteret, en boligsocial medarbejder, sundhedsplejerske etc.

22. oktober 2020
Side 4 af 8

Derudover har TÆK uddelt postkort med viden og kontaktnfo på fx biblioteker, hos privat praktiserende læger, de kommunale samarbejdspartnere, ungdomsuddannelser, mødrehjælpen mm. Formålet med postkortene er oplysning direkte til borgerne; en mor, der er på biblioteket eller ved lægen med sine børn, ser måske postkortet og dermed muligheden for hjælp.

TÆKs medarbejdere er certificeret i at bruge risikovurderingsværktøjet PATRIARK, men ikke til at certificere andre. Det vurderes heller ikke relevant at opkvalificere alle frontmedarbejdere til at foretage risikovurderinger, da de ved at kontakte TÆK, kan få foretaget denne vurdering. Derudover er det en prioritering, at TÆKs tid og kompetencer primært skal fokuseres mod de borgere, der har behov for deres hjælp.

Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI) udbyder opkvalificering inden for æresrelaterede konflikter til kommunale medarbejdere, samt certificering i risikovurderingsværktøjet PATRIARK.

I juni 2018 arrangerede TÆK, at SIRI afholdt to temadage om æresrelaterede konflikter, hvor 60 frontmedarbejdere fra Aarhus Kommune deltog. Interessen for arrangementet var så stor, at Familiecentret (MSB) efterfølgende afholdt et lignende arrangement ligeledes for omkring 60 medarbejdere. TÆK præsenterede deres indsats ved begge arrangementer.

Vedhæftet er en liste over de oplæg, der har været afholdt fra januar 2018 til nu.

- 3. Af besvarelsens pkt. 5 fremgår at, TÆK har udarbejdet en beredskabsplan for æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol målrettet afdelingsledere og frontmedarbejdere i MSB. Denne beredskabsplan bedes vedhæftet denne besvarelse.**

Svar:

Beredskabsplanen samt flowcharts, der skitserer handlemuligheder for borgere under og over 18 år, er vedlagt denne besvarelse.

- 4. Af besvarelsens pkt. 6 og 7 fremgår, at forvaltningen har haft kontakt med 147 borgere på 3 år, og at af disse er 20 registreret som værende i tvangslignende forhold. Det fremgår ikke af besvarelsen om de 20 borgere er støttet ud af deres tvangssituation. Rådmanden bedes oplyse, om og hvordan disse konkrete 20 sager er blevet håndteret.**

Svar:

22. oktober 2020
Side 5 af 8

Grundet sikkerhedshensyn kan der ikke skriftligt i denne besvarelse oplyses om enkeltpersoner

Generelt kan det oplyses, at TÆK giver råd og vejledning til borgere i forhold til den situation, de står i. Der rådgives om de muligheder, der er for borgere, der ønsker at forlade et ægteskab, og der udarbejdes risikovurderinger og sikkerhedsplaner. At bryde med et tvangsægteskab er en meget svær og ofte længerevarende proces - og ofte med store omkostninger for den, der bryder ud. Både forskning og erfaringer peger på, at det at bryde ud af et tvangsægteskab, eller en familie præget af æresrelaterede konflikter, kan betyde, at personen ekskluderes eller udsættes for fare fra både familie og netværk. TÆKs medarbejdere tilbyder råd og vejledning igennem processen, hvad enten den er kort eller lang, og står klar med hjælp, hvad enten borgeren beslutter at forlade miljøet eller ej. Hvis borgeren vælger at bryde ægteskabet, kan TÆK understøtte med fx et exit-forløb ud i anden kommune, psykologhjælp mm.

Om de 20 sager, der i den foregående 10-dages forespørgsel blev nævnt som registeret under kategorierne; '*Frygt for tvangsægteskab*', '*Planlagt tvangsægteskab*', '*Indgået tvangsægteskab*' og '*Ønsker at ophæve tvangsægteskab*' kan det overordnet nævnes at:

- Der er registeret to sager, der vedrører '*Planlagt tvangsægteskab*'. Begge sager er endt med, at borgerne ikke har indgået ægteskabet. I en af sagerne fik borgeren hjælp til at forlade kommunen og kom på krisecenter.
- Der har været ti sager, hvor borgere har ønsket at ophæve ægteskab, men har oplevet modstand fra ægtefælle eller familie - det bliver derfor registreret som '*Ønsker at ophæve tvangsægteskab*' (ægteskabet kan dermed være indgået frivilligt). I seks af sagerne endte kvinden med ikke at gå videre med skilsmisse. I flere af sagerne skyldes dette, at kvinden blev forsonet med sin ægtefælle og i andre er årsagen ukendt.
- I seks sager har kvinderne *frygtet et tvangsægteskab*. I tre af disse sager har forløbet primært været sparring til fagpersoner. Der har ikke været ønske/behov for yderligere opfølgning. I én sag viste det sig, at der var tale om et ønsket forhold og derfor ikke tvang. I to sager lykkes det borgerne at undgå ægteskab.
- I to sager har kvinder *indgået tvangsægteskab* og begge er kommet ud af ægteskabet.

5. Af besvarelsens pkt. 9 fremgår at TÆK har et godt og velfunderet samarbejde med Etnisk Konsulent Team (Københavns Kommune), RED både rådgivningen og RED safehouse, samt almene krisecentre. Der anmodes om en komplet liste over hvem vi tværsamarbejder med og hvad det tværsamarbejder består af? Ligeså ønskes

besvaret om eks. krisecentre også tilbydes sikkerhedscertificering som nævnt i spørgsmål 2.

22. oktober 2020
Side 6 af 8

Svar:

Aarhus Kommune har på området tværgående samarbejde med følgende:

SIRI: Udarbejdelse af beredskabsplan, temadage og vidensdeling.

Sikkerhedskonsulenterne: Der er én stilling som sikkerhedskonsulent i Region Midt forankret i TÆK. Der samarbejdes med de øvrige regionale sikkerhedskonsulenter. Der samarbejdes om erfaringsudveksling, metodeudvikling, overdragelse af sager og sparring.

RED-Center: Der samarbejdes med placering på safehouse, sparring, mægling, erfaringsudveksling og overdragelse af sager. Der er eksempler på sager, hvor RED og TÆK har været repræsenteret og kørt makkerskab i sagen.

Politi: Der samarbejdes om rådgivning til borgere samt sparring om risikovurdering og sikkerhed.

Etnisk Konsulentteam: Sparring.

Dansk Stalkingcenter: Samarbejde både på borger og generelt niveau.

Udenrigsministeriet: Samarbejde omkring borgere i udlandet.

Udlændingestyrelsen: Samarbejde omkring borgere i forhold til opholdstilladelse.

Krisecentre: Samarbejdet foregår på enkeltsags niveau, der er ikke tale om et formaliseret samarbejde mellem TÆK og alle krisecentre.

Som nævnt i spørgsmål 2 er TÆKs medarbejdere certificeret i risikoværktøjet PATRIARK, men ikke til at undervise og certificere andre i værktøjet. TÆK tilbyder risikovurdering til borgere, der er udsat for æresrelaterede konflikter, og som kommer på krisecentre i Aarhus.

- 6. Rådmanden bedes oplyse, hvor meget brugerinddragelse der i en den metodiske fremgangsmåde hos TÆK og de lokaler projekter. Ligeså bedes oplyst, om der er etableret en form for brugerråd/advisory board? I bekræftende fald, bedes oplyst hvordan det brugerråd er sammensat, gerne fordelt på køn, alder og etnicitet.**

22. oktober 2020
Side 7 af 8

Svar:

Inden TÆK blev oprettet i 2017, blev der indhentet viden og erfaringer fra andre kommuner, fra nationale aktører samt civilsamfundet. Der blev blandt andet afholdt en workshop med deltagelse af Kriminalforsorgen i frihed, Aarhus, Københavns Kommune, Kvindehuset, RED, Projekt Sundhedsguiderne, Østjyllandspoliti, MBU (Sundhedsplejersker, Gadeplan), samt aktører fra MSB (Det opsøgende team, Ungdomscenteret, Familiecenteret).

Derudover afholdt Frivilligcenter Aarhus og TÆK den 5. marts 2020 et temamøde under overskriften *Frivilligforeningernes rolle i forbindelse med at forebygge negativ social kontrol*. Mødets formål var at informere foreninger og interesserede enkeltpersoner om, hvad negativ social kontrol er for et fænomen, og hvordan frivillige kan være med til at spotte og forebygge negativ social kontrol blandt unge.

- 7. På baggrund af forvaltningens svar, har ut. forsøgt at finde information om TÆK på kommunens hjemmeside, og kan konstatere at det er meget svært at finde informationerne let tilgængelig. Hvordan vil rådmanden sikre en lettere tilgang til informationerne både til brugere men også til faglige samarbejdspartnere?**

Svar:

TÆK's hjemmeside er, som alle andre indsatser i Aarhus kommune, placeret på aarhus.dk. Det er på nuværende tidspunkt muligt at søge indsatsen frem via søgefunktionen på hjemmesiden, samt via Google ved at søge på fx *social kontrol Aarhus*, *ære konflikt Aarhus* mm. Derudover vil forvaltningen, på baggrund af denne henvendelse, se på mulighederne for at optimere både placering på Aarhus.dk og de ord, der indgår i overskriften, underrubrikken og i starten af teksten, hvilket vil forbedre googles mulighed for at finde siden.

- 8. Det fremgår af besvarelsen, at man afventer en evaluering af TÆK indsatsen. Hvordan og med hvilke organisationer planlægges udarbejdelsen af evalueringen, og hvordan sikrer man, at følge op på, og dokumentere om indsatserne er virkningsfulde?**

Svar:

I forbindelse med oprettelsen af TÆK i 2017 blev det besluttet at indsatsen skulle evalueres efter tre år. Evalueringen er målrettet Styregruppen Integration og Udsatte boligområder, som er styregruppe for de samlede 42 initiativer under aftalen *Vi accepterer ikke samfundsundergravende*

parallelsamfund. Formålet med evalueringen er en erfaringsopsamling og status målrettet intern brug.

22. oktober 2020
Side 8 af 8

Evalueringen er udarbejdet af staben i MSB. Evalueringen indeholder en analyse af TÆKs registreringer, samt interview med TÆKs medarbejdere, frontmedarbejdere i MSB, der har henvist borgere til TÆK og afslutningsvis et enkelt borgerinterview.

Når evalueringen har været forelagt Styregruppen Integration og Udsatte Boligområder, vil der blive lavet yderligere opfølgning på baggrund af styregruppens ønsker og anbefalinger.